

VIRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XV. évfolyam,
4487. szám
4 oldal,
20 bani
1969.
augusztus 8,
szombat

Nagyarányú megtakarítások

A vajdahunyadi fémipari kombinát új hengereműjének foglalkozó lelkesei kapcsolódottak be a hazafias takarékosági akcióba, amelyet a kombinát új Martin acélműjének munkaközössége indított el. Az előhengeremű munkásai, mérnökei és technikusai, miután szakszervezeti gyűlés keretében megvitatták a párt július 13-14-i plenáris ülésének dokumentumait, vállalták, hogy az év végéig legkevesebb 2 millió lej takarítanak meg.

A vállalat előrelátására konkrét műszaki-szervezési intézkedési tervet dolgoztak ki. A terv többek között előírja: a megengedett selejtszázalék csökkentésével és kevesebb aprókészlet fogyasztásával havonta 79.560 lejt, a bugát hevítési folyamatainak megújításával és a tüzelő- és kenőanyag fogyasztás csökkentésével év végéig 675.000 lejt takarítanak meg. Nagy összeg megtakarítását irányozták elő a samott-tégla hulladékok értékesítésével.

A gyűlésen felszólalt Ioan Spiru, Zoe Carburaru és más hengeremű, rámutatott azokra a lehetőségekre, amelyek ennek a vállalatnak a tulszámnyalásához vezetnének. A korszerű fémipari berendezések — szocialista iparunk e büszkeségei — teljesen automatizáltak a termelést. A berendezések irányításának minél alaposabb elsajátításával egyre fokozottabb termelékenységet lehet megvalósítani, egyre jobban csökkenteni lehet az önköltséget — mondták.

A felszabadulásunk 15. évfordulóját fogadó lelkesedés, a fokozott hars és munkalendület jelentős sikerhez vezetett a tordai Silius tüzdöllő téglagyárban. Az üzem munkaközössége több, mint 116 százalékkal teljesítette júliusi tervét, jóval felülmúlva eredeti felajánlását. Ez alatt jó 12 százalékkal emelkedett a munka termelékenysége, mintegy hat és fél százalékkal csökkent az önköltség, ami együttesen 350 ezer lej megtakarítást eredményezett. A gyár ünnepet köszöntött eredménye arról is jelentősebb, mivel a tordai Siliusnak a múlt időszakban nagy gondot okozott a tervfeladatok teljesítése.

Az IOVR nyugdíjak emelése

A Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának 1959 július 30-i törvényerejű rendeletével átlagosan 41 százalékkal emelték az IOVR nyugdíjakat.

Az IOVR nyugdíjak növekedése valamilyen nyugdíjjogosultságot vonatozik. A százszázalékos hadioldkántak a felemelt nyugdíjösszeget kívül havi 200 lej gondozási pótlékot is kapnak.

Az első foku hadioldkántak és elsőfoku rokkantsági háborús sérültek, a felemelt nyugdíjon kívül havi 100—200 lej kisértő pótlékot kapnak lakhelyüktől függően.

Az IOVR nyugdíjak emelése 1959 augusztus elsejével lép életbe.

FEJSZABADULÁSUNK 15. évfordulóját köszöntjük

Sikerek a Ranghet gyárban

a szerszámgépgyártók 101,55 %

Július hónapban a Ranghet gyárban is fokozódott a szocialista verseny lendülete. Megmutatkozik ez abban is, hogy a szerszámgépgyártók általános termelési tervüket, az árturtermelési tervet pedig 104,57 százalékban valósították meg. Ezek az eredmények is bizonyítják, hogy a Ranghet gyár szorgalmas munkásai, technikusai, mérnökei minden igyekezetükkel feladataik maradéktalan teljesítésére töreksznek.

A Ranghet gyár dolgozói is lelkesedéssel fogadták pártunk Központi Vezetőségének július 13-14-i határozatát és újabb munkavállalásokat tettek. Elhatározták, hogy felszabadulásunk 15. évfordulóját még kimagaslóbb sikerrel köszöntik. A többi között kötelezték magukat arra, hogy tervén felül három esztendőig és számos, a szerszámgépgyártáshoz szükséges alkatrészt készítsenek.

Új lendülettel

A DECORATIVA kisipari termelőszövetkezet dolgozói is egyre fokozódó lendülettel végzik munkájukat. A párt Központi Vezetőségének július 13-14-i plenáris ülése után újabb munkavállalásokat tettek. Megfogadták, hogy havi tervük rendszeres teljesítése mellett növelik a megtakarítások értékét is.

Júliusban általános termelési tervüket 109,82 százalékban valósították meg. A szövetkezet dolgozóinak eredeti vállalása a megtakarításokkal kapcsolatban 154 ezer lejt tett ki. A közelmúltban növelték eredeti vállalásukat és elhatározták, hogy 194 ezer lej értékű megtakarítást érnek el év végéig.

Ezekben a napokban tovább fokozódik a munkalendület felszabadulásunk 15. évfordulója tiszteletére. A Decorativa kisipari termelőszövetkezet valamennyi részlegén szocialista versenyszellemben végzik munkájukat a dolgozók. Az elmúlt napokban, amikor a júliusi teljesítéseket összegezték megállapították, hogy Kisházi János, Kling János, Csomor József, Németh János és mások túrták ki kiváló teljesítéssel. Es még sorolhatnók azoknak a dolgozóknak nevét akik jelentős normatúlszámnyalással kerütek az élenjárók közé.

Ahogy közeledik a nagy ünnep, úgy nőnek, szaporodnak az eredmények, amelyek arról tanuszkodnak, hogy a szövetkezet dolgozói minden erejükkel küzdenek felajánlásuk teljesítéséért.

Befejezték a hordást

A muszkai kollektivisták — noha gazdaságuk ez év tavaszán alakult — eddig is szép eredményeket értek el. Augusztus 7-ig befejezték a szénre hordást és a nyári mélyszántást. A kollektivisták szorgalmasan végzik a cépsélt és már átadták a géppálmásnak a munkájáért járó gabonát, amelyet a cépsőlőgéptől egyenesen az átvevő központhoz szállítottak.

A Pártkabinet közleménye

Valamennyi pártoktatási kör propagandistája jelenjen meg hétfőn, augusztus 10-én délután fél 8 órakor a Pártkabinetben továbbképző tanfolyamon.

A szülői bizottság segítségével

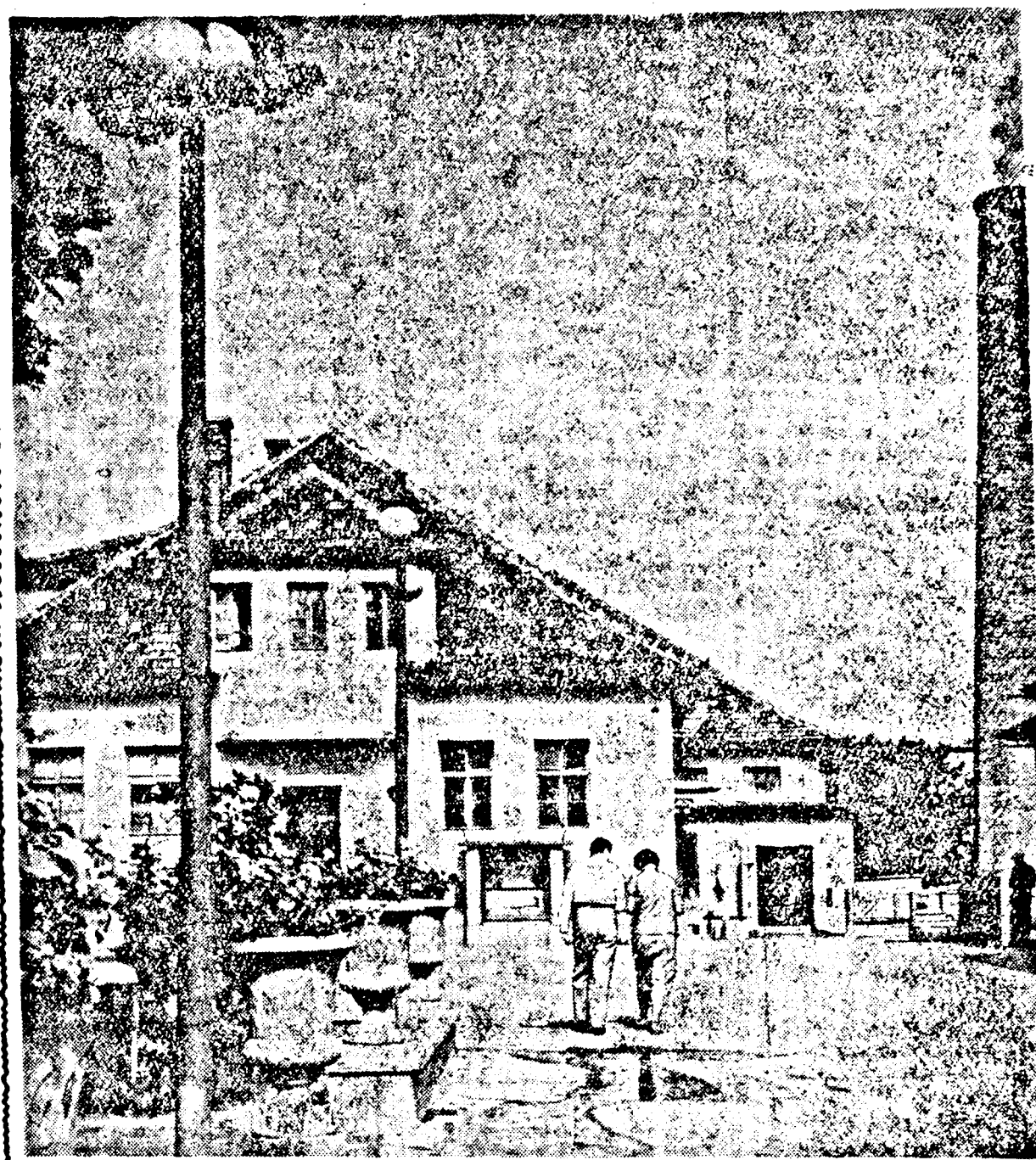
Ilyenkor a szünidő vége felé a tanulókat, meszeik az iskolát, tantermet, megajánlják az év közben megromlóított felszerelést. Sok helyen általános javítást végeznek, hogy ősszel, amikor újra benépesednek az iskolák, gondozott, tiszta tantermet fogadják a tanulókat. Így az osztályokban jobban megy a munka, könnyebb a tanulás.

A vingarai hetosztályos magyar iskola is új külsővel, kitakarított tantermekkel várja a tanulókat. A szülői bizottságot illeti a dícséret a lelkes munkáért. A szülők közül jó néhányan segítettek a takarításnál. Különösen Halász Mária, Papp Katalin, Lengyel Péterné, Dohor Sándorné, szorgoskodott. Idejében akarták elvégezni a meszelést, a nagytakarítást, hogy a nyári táborozásról hazatérő gyermekek kitakarított, szép iskolát találjanak.

Jó munkaszervezés

A nyári esőzések nagymértékben megnehezítették a kalászos gabonafélék betakarítását. Ott azonban, ahol a kollektív gazdaságok vezetésének, a pártalapszervezet irányításával jól szervezték meg a munkát, nem okozott nehézséget az esős időjárás sem és szemvesztés nélkül kerül magtárba a kenyérgabona. Így augusztus 7-ig Tisa Noua, Monostor, Majlát, Muszka, Szentmárton, Zádorlak és Bodrog községek és falvak kollektív gazdaságai 100 százalékban befejezték a szénre hordást és most már gyorsan végzik a cépsélt.

Népi demokratikus rendszerünk vívmányai

A népi hatalom éveiben épült a képen látható korszerű aradi vajgyár. Termékei az ország minden részében ismertek.

Ünnepi készülődés

NÉPONK NAGY NEMZETI ÜNNEPERE készülődnek a Precizia kisipari szövetkezet dolgozói. Valamennyien arra törekednek, hogy maradéktalanul végrehajtásuk augusztus 23. köszöntésére tett fogadásait. Ezen törekvésük elérésére biztosíték egyrészt az, hogy kimagasló eredményeket értek el az utóbbi időben. Júliusban például össztermelési tervüket 120, árturtermelési tervüket pedig 169 százalékban teljesítették.

A tervfeladatok teljesítéséhez, sőt túlszámnyalásához hozzájárult a szövetkezet valamennyi részlege. Csak néhány számadatot említenek: az elmúlt hónap folyamán 4200 órát, 1000 darab lakatot, 15.000 szeműveg zsáért, valamint 500 méter húzózárat gyártottak tervén felül. A felsorolt megvalósítások természetesen a szövetkezet munkaközössége valamennyi tagjának érdeme, szükséges azonban közülük kiemelni a legkiválóbbakat. Az alkatrészt gyártásánál Bus Andor, Franciskinel Margit, Réti Erzsébet, Kovács Hermina, a szerelvényben Burlan Nicolae, a lakatosok közül Ciupci Florica, a karbantartási osztályon pedig Hóhn Jenő érdemeinek dícséretét szorgalmas és felelősségteljes munkájukért.

A szövetkezet dolgozóinak érdeme, hogy az előtűk álló tervfeladatok teljesítése mellett igyekeztek a takarékoság terén tett vállalásuknak is eleget tenni.

Az év elején indult takarékosági hazafias mozgalomba bekapcsolódva a Precizia szövetkezet dolgozói évi 160.000 lejes megtakarítást vállaltak. Ezzel szemben csupán hat hónap alatt 169.000 lejt megtakarításal dicsekedhetnek. Emezzel a belső erőforrásokat, a szövetkezet dolgozói úgy határoztak, hogy vállalásukat felelősségteljesen teljesítsék, a termelékenység szüntelen növekedése érdekében. Jelentős mértékben hozzájárult azonnkivül a megtakarításhoz az újítómozgalom fellendülése is. Az újítóbizottság felkarolja a dolgozók kezdeményezését, szakmai segítséget nyújt a rászoruló dolgozóknak. Így ez ideig 38 újítási javaslat érkezett a bizottsághoz, melyeknek alkalmazása hozzájárul a termelékenység növeléséhez, az önköltségi ár csökkentéséhez és ezáltal a minél nagyobb összegű megtakarításhoz.

Weisz Bajos az alkatrész gyártó részlegén pedig a lengő tengely hegyének köszörülésénél tett újítási javaslatot, amely időmegtakarítást eredményezett. Ugyancsak említésre méltók Haiduc Miron és Varga György újításai is, melyeknek alkalmazása a munka megkönnyítését és meggyorsítását szolgálja.

lemmel dolgoznak, akkor nagyon boldog vagyok.

A hosszú motorsoron lépésről-lépésre halad. Mind-egyiken talál igazítani valót. De nemcsak a motorokon igazít, hanem a bejárató teremben is ő ügyel a munkára. Ha egyetlen mondatban akarnám összefoglalni ezt a kimerítő, de soha meg nem szűnő munkát, így fogalmazhatnám meg:

...Hogy zavartalanul működjenek a traktorok.

B. Z.

A mester vállalása

Olalépek mellé. Most egy motor előtt gugogol, a víz-szivattyút ellenőrző.

— Megy?

— Megy.

— Ugy hallottam, ön a legszébb vállalat augusztus 23. tiszteletére.

Figyelmesen rámnéz, majd egy villáskulccsal utánahúzza a csavarokat, álmegy a mályai motorhoz, ott az olajszivattyút nézi, a harmadiknál a szelepedőt is még mindig nem választ a kérdésre, csak hümmög magában, amint azt szakemberek szokták munka közben s olyankor, amikor erősen gondolkodnak valamiről. A negyedik motornál felnéz s ennyit mond:

— Irni akar rólam?

— Irni.

Sokat nem mondhatok. Hogy kié a legszébb vállalat, azt én nem dönthetem el, de abban biztos vagyok, hogy akáru motor innen kimegy, az mind zavartalanul működik. Erre vállaltam kötelezettséget...

R minden udasról kérdéseimre. A szakmának ez a komoly tanácsalattal rendelkező mestere szavakban

fukar, kimerítő és kurta. Nem szeret a sok beszédet. Dolgozni, azt igen! A munkát is 40 százalékkal termelt normán felül. S amikor a plenárius ülés határozata után ezen a részlegen is kötelezettségvállalások hangzottak el, Szilágyi Ferenc, a kommunista ártudatával vállalta, hogy a motorok bejárásánál ugra szűri az olajt és ezzel csupán augusztus 23-ig 2400 lejt takarít meg.

A jegyzőkönyvben, amely erről a gyűlésről készült, ez áll:

— Azt akarom, hogy zavartalanul működjenek a traktorok... Vállalom, hogy még szigorúbban ellenőrzöm a javítás minden szakaszát s inkább itt dolgozunk kétszer, semmint hogy a mezőn álljon a traktor öt percig.

E a mester, bár ide akarom terelni a beszélgetést. Amikor a fiatalokról érdeklődöm, csillanó szemekkel mondja:

— Nagyon szeretem tanítani őket. Ez az egyetlen nagy szenvedélyem. Amikor látom, hogy jól áll a kezükben a szerszám és szakérte-

A mester munka közben

A cukorgyárban

Kiváló szerelők

Juliusban a szerelők közül Comlosan Gheorghe és Letschka Miklós érték el a legszebb eredményt, mindketten 8 és fél százalékkal teljesítették túl havi előirányzatukat.

ERŐS: Az hát, Sztálingrád
ÖREG MESTER: Sakk! Ez
védd ki.

(Folytatása következik)

Láttuk...hallottuk...olvastuk

Kinai Népköztársaságban készült gépek a December 30 gyárban

"Az első műszak munkáideje befejezéshez közeledik. A második váltás dolgozói hosszú sorokban igyekeznek a December 30 gyár felé. Mi is a gyár

rom messzeletről érkezett gép. Bizonyítja, hogy a szocializmus országai a kölcsönös gazdasági segítségnyújtási egyezmény keretében testvéri módra

kívül teljesen zajtalanok. Ha egy szál elszakad, a megfelelő henger azonnal automatikusan leáll, nem forog tovább, mint a régi gépeknél. Előnye, hogy a

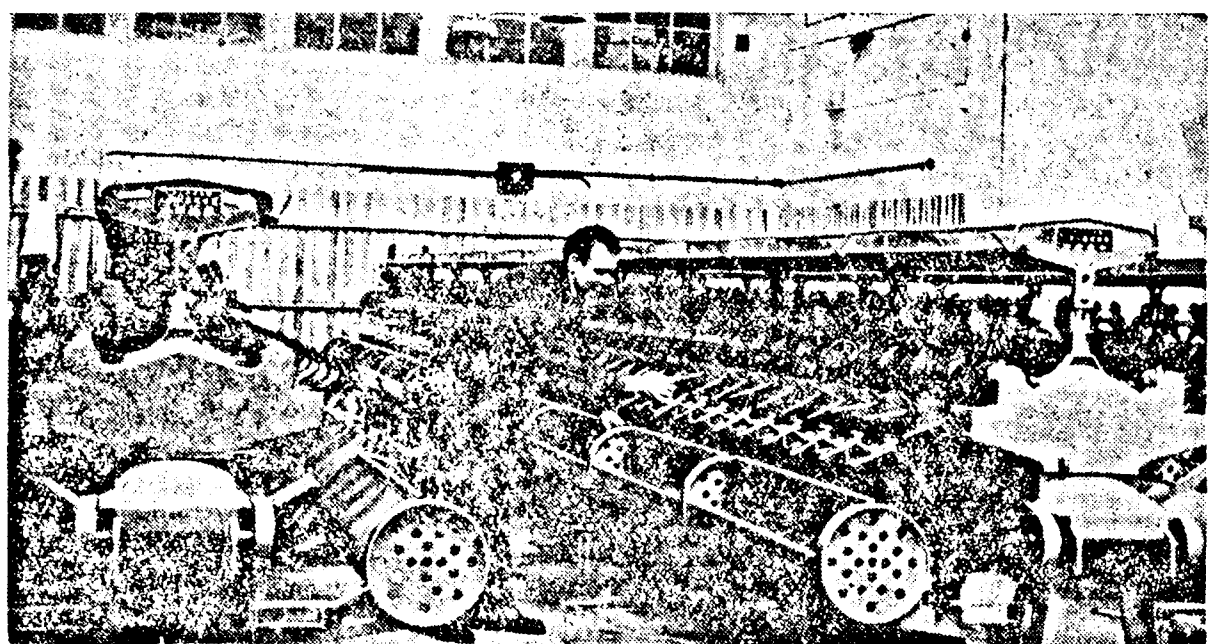
szu vízvezeték, amelyből gumira szerelt peremezőfejek nyulnak lefelé. Mihály elvtárs elmagyarázza ennek az igen egyszerű újításnak a célját.

Ezelőtt — mint mondtam — a ládába csomagolt fonalat gözzel itatták át, hogy megőrizze nedvességét. Ennek az eljárásnak több hátránya volt. Elsősorban az, hogy a ládák megrongálódtak, másodsorban az, hogy a gőz nem járta egyenletesen át a fonalat és ez káros volt a minőségre. A gőzt most teljesen kiküszöbölték ezzel az újítással és a peremezőfejjel egészen finom vízszugárakat sugároz a fonatra, amely így teljesen megőrzi nedvességét. Ez pedig elengedhetetlenül szükséges a fonat jó minőségének megőrzéséhez.

Mihály elvtárs elővesz egy vízzel még be nem peremezt csövet, kibontja a fonalat és amint elengedi a végét, a kibontott szál összeugrik és gyorsan támadnak rajta. Következő a második "kísérlet". Kézenfogva a csövet a vékony vízszugárakat s utána bontja meg a fonatot. A fonat teljesen sima és nem ugrik össze...

Ennek jelentőségét a szál értékét igazán, mert ilyen fonattal sokkal könnyebb a munka és jobb a minőség. Ime néhány új ponds egy általános bővülő, gazdagodó gyárból.

(m. s.)

Jelé tartunk, hogy megtekintsük a Kínai Népköztársaságból érkezett új, korszerű spinlizógépeket.

A fonodában teljes ütemben folyik a munka. A gépeknél szorgalmas munkások tevékenykednek.

Csakhamar megtaláljuk Mihály József elvtársat a gyáriroda és a csomagoló vezetőjét. Az új gépek felől érdeklődünk. Mihály elvtárs készséggel áll rendelkezésünkre, s elvezet a már felszerelt új gépekhez.

A csomagoló egyik sarkában helyezték el a három impozans, többméter hosszúságú spinlizót. A zoldra festett gépeken kínai betűs felirat. A gépek is azt hirdetik, hogy a felszabott és új utra, a szocializmus útjára lépett óriási kínai birodalom sokszázmillió dolgozója által alkotott csodákra képes. A még alig néhány évvel ezelőtt félgazdalmi rabságban tartott milliók tömegei öntudatra ébredve márféle lépéseket tesznek a haladás útján.

De mást is bizonyít ez a ha

segítik, támogatják egymást, mert a cél közös, a cél magasabb: a szocializmus és a béke...

Mihály József elvtársal, a minőség felelőse, a megfelelő beállítást keresi, a nagyszűrű gépek előnyeiről beszélgetünk. Pontosan, jól és nagy teljesítménnyel dolgoznak, ezen

Géptolmács

Két ember ül egymás mellett és halik társalog. Az egyik például magyarul beszél, a másik idegen nyelven válaszol szavaira. Az ember azt hiszi, mindegyik ismeri a másik nyelvét. Ez azonban tévedés. Ha jobban megnézzük őket, látjuk, hogy kis mikrofon van kezükben. Autómata-tolmács segítségével beszélgetnek. Az egyik mond egy mondatot magyarul, a készülék a másik ember nyelvén ismétli meg a szavakat. A készülék elektronikus agy segítségével szerkesztet, amely magában őrzi a két nyelv szókincsét.

szakadts nem rontja a fonat minőségét, ugyanis a régi gépeknél tovább forogott a spinnel és ez a minőség rovására ment. Ezenkívül nagyobb spinnel készült, amely a szövődékben könnyebb megmunkálást jelent.

Egyszerű, érdekes, hasznos

Mihály József és Ondreicsik György igen egyszerű, érdekes és hasznos újítást látnak ugyancsak itt a gyárirodában. Hossz-

Látogatás a SANEPID laboratóriumában

A LABORÁTORIUMOK csendjében, a mikroszkópok többrekesz nagytábláival körülvéve, a SANEPID laboratóriumában végzik a mikroszkopikus élőlények felismerését és elpusztítását. Így, csendben, a nagyközönség számára észrevétlenül dolgoznak az aradi SANEPID dolgozói is. A Gajdos utcában, kívülül egyszerű lakóháznak tűnő laboratóriumban végzik a mikroszkopikus élőlények felismerését és elpusztítását.

Igy, csendben, a nagyközönség számára észrevétlenül dolgoznak az aradi SANEPID dolgozói is. A Gajdos utcában, kívülül egyszerű lakóháznak tűnő laboratóriumban végzik a mikroszkopikus élőlények felismerését és elpusztítását.

Reichardt Zsuzsanna doktor-nő végzi éppen az egyes baktériumtörzsek áttekintését kísérletek céljából.

Az elemzésre beküldött váladékok mesterséges táptalajra helyezve — kezd magyarázatát. — Fémvégű üvegpálcát tart a Bunsen-égő lángja fölött.

Ki kell égetni, hogy egyik baktérium-törzset ne ke-

verjük a másikkal — mondja. — A táptalaj cukros, barnás, kocsonyás anyag. Túlvá róvezt a váladékot. Aztán a termosztaiba kerül az így "baktériumosított" próbacső. A termoszta, vagyis a melegítő készülék emberi hőmérsékleten tartja a készítményt.

VEGETÁCIÓN apró, gombaszzerű lepedékeket mutat. Ezek ártalmatlan baktériumtelepek. Ezek a zöldek már károsabbak — magyarázza.

Minden tápszer átmegy a mikroszkópok alatt. De tanulmányozzuk az ivóvizet, a gyógyvizet, a fazylaltot, a konzerveket. Egyszóval mindent, amihez az ember egészségét veszélyeztető mikroorganizmus élhet — mondja tovább. Természetesen a leggyakoribb az, hogy káros baktériumot nem találunk.

Az egyik asztalon "vízmin-tát". A város valamennyi kerületében állandóan ellenőrzik a kútak vizét.

EZERNYI ÖVEGCSE, rejtélyes lombik, furcsa retorla, sz-

A Jupiter rádiósugárzása

A naprendszer tagjai közül hosszú időn keresztül csak a Nap és a Hold rádiósugárzását sikerült észlelni. A rádióvácsók érzékenysége és felbontóképessége növekedésével azonban egymás után sikerült kimutatni a Vénuszról, a Marsról és a Jupiterről érkező rádióhullámokat is. Különösen intenzív — és következményekben is figyelemre méltó — a Jupiter rádióhullám-kibocsátása.

Naprendszerünk legnagyobb bolygójának rádiósugárzását B. F. Burke és K. L. Franklin fedezte fel 1954-ben, a Carnegie-intézet rádióvácsóval.

A Jupiter rádiósugárzása jellegzetesnek és a többi rádióforrástól eltérően mutatkozik. A 13,5 méteres hullámhosszú rádiósugárzását gyors, erős kitörésszerű megnövekedések jellemzik, amelyek ugyancsak hirtelen csökkennek. Az egész nagyon emlékeztet arra a képre, amelyet a légköri elektromosság kísérleteiből kapunk. Növeli a hasonlóságot, hogy a "kitörések" a hullámhossz és az intenzitás is megváltozik. E tényekből Burke és Franklin arra következtetett, hogy a jelenleg a bolygó légkörében lejárvó elektromos kisülések eredményeként keletkezik.

A Jupiter rádiósugárzására vonatkozó vizsgálatokat az elmúlt években néhány országban többben is megismételték, a 3,6, a 7,7, a 7,8 és a 16,4 méteres hullámhosszokon. Burke és Franklin is folytatták kutatásait.

saikat az általuk régebben is alkalmazott 13,5 méteres hullámhosszon, egy nagy érzékenyséű, 270 méter hosszú rádióvácsósorozat segítségével.

E vizsgálatok eredményeiről nemrég Burke és Franklin érdekes közleményt tett közzé. Megállapításuk a következőkben foglalható össze:

A Jupiter rádiózávarainak időszakos megegyezik a bolygó tengely körüli forgásának periódusával. Mintegy három rádióforrás fedezhető fel a Jupitern. A rádióvácsóval mért forgási időtartam 9 óra 55 perc 33 másodperc. A rádióforrások nem azonosíthatók a bolygó felszínén optikai úton megfigyelhető képződményekkel, egyedül az úgynevezett "fehér fátlyallal" mutatkozik kapcsolat.

A Jupiterről érkező rádióhullámok természetéből és a kibocsátásukhoz vezető le, hogy a Jupiter légköre rendelkezik —

a Földéhez hasonló — ionoszférával, amelyet a nap sugárzása hoz létre. Ugyancsak megállapították, hogy a Jupiternek erős mágneses tere is van. Burke és Franklin szerint a bolygó mágneses terének erőssége a légkör magasságában és a rádióforrások helyén körülbelül hatszorosa a Föld mágneses terének a pólusokon.

A rádiósugárzás oka valószínűleg a bolygó légkörében lejárvó elektromos kisülésekkel függ össze. A Jupiter légkörében lebegő ammóniák- és metáncseppek elektromos töltést kaphatnak, ezek kisülése alkalmas az észlelt zavarok létrehozására.

A továbbiakban igen érdekes lenne megvizsgálni, hogy a Szaturnusznál is jelentkeznek-e hasonló zavarok? Ily módon a Szaturnusz ionoszférájáról és mágneses teréről is képet kaphatnánk.

Eldőlt-e a kőolaj keletkezése körüli vita?

A tudósok már régóta keresik a választ arra a kérdésre, hogy honnan ered a kőolaj? Szervetlen vegyületekből, vagyis ősnövények és állatok maradványaiból képződött-e a föld mélyében?

Azok a bonyolult szénhidrogének, amelyekből a kőolaj áll, egyszerűbb vegyületekből való szintézis és az élő szervezetek felismerőjeveitől bomlás útján egyaránt létrejöhetnek. Ezért a kőolaj szerves (biogén) és szervetlen eredetűnek híve közötti vitát nem lehetett egyszerű kémiai analízissel megoldani.

A. A. Karcev, a moszkvai Kőolajipari Főiskola docense és A. M. Szladkov, az Alkoholk és Szerves Termékek Tudományos Kutatóintézetének főmunkatársa nemrég érdekes bizonyítékot talált a kőolaj biogén eredetéről.

Ezek a tudósok a kőolajban vizsgálat alá vették a foszfor megoszlását, amely éppoly elenyésző mennyiségben van jelen benne, mint a bróm, a jód és még néhány más elem. A nyomóelemeket élő szervezetek halmozhatják fel a kőolajban, de ásványokból és kőzetekből is helyre juthatnak. Ezért elsősorban a kőolaj nyomóelemek eredetét kellett megállapítani.

A tudósoknak bonyolult kísérletek után először sikerült a kőolajban a szerves eredetű foszforvegyületeket különválasztani. Ugy látszott, hogy a kőolaj biogén eredetűnek kérdése most már megoldottnak

tekinthető. Eldor azonban egy újabb nehézséggel találkozunk szemben magukat.

Tudjuk, hogy a kőolajban különféle baktériumok élnek. Ezek a parányi lények az olajtelepek kialakulása óta eltelt évmilliók alatt jelentősen megváltoztathatják a kőolaj eredeti jellegét. Nem lehetetlen, hogy éppen ezek vihettek szerves foszforvegyületeket a kőolajba. Meg kell vizsgálni, hogy valóban így áll-e a dolog?

A munkának ebben a szakaszában a mikroorganizmusok biokémiai tevékenységét a tudósok segítségével vizsgálják.

A baktériumok nemcsak foszforvegyületeket halmozhatnak fel a kőolajban, hanem szerves kénvegyületeket is. Ezért, ha a kőolajban lévő foszfor a baktériumok életműködésének az eredménye, akkor kénvegyületek is jelennek meg a kőolajban.

A tudósok által a kőolajban talált foszfor "elsőleges eredetű", a kőolaj képződésekor került állati vagy növényi maradványokból a kőolajba és nem a baktériumok vitték bele a már kialakult kőolajba.

Igy képzeli el Karcev és Szladkov a jelenséget. Vajon mit válaszolnak nekik a kőolaj szerves eredetűnek híve? Avagy ezzel lezárul a vita?

A mumia-buza meséje

A második világháború előtt, 1938-ban, egy igen tekintélyes külföldi képes újság azt közölte, hogy a Tut-anh-amon sarkamrájában talált borsó szemeket egy angol kutatónak sikerült csiráztatni. A közlemény azt vonta maga után, hogy a jogosan képtelenségnek tartott esettel kapcsolatban az olvasók a kérdések önzőnével árasztották el a természettudományi lapok szerkesztősegit és a szak tudósokat.

Egyidejűleg felelevenítették a mumia-buza kérdését is, mivel annak sikerrel járó csiráztatásáról szóló hírek többször napvilágot láttak. Egyik legismertebb eset a botanikusok körében K. M. Sternberggel, a prágai Nemzeti Múzeum elnökevel, több, mint 100 évvel ezelőtt, 1835-ben történt. Sternberg buzaszemeket kapott egy utazóitól, amelyek állítólag több ezer éves egyiptomi sarkamrából származtak. A buzaszemeket Sternberg kertészéje ültette el, aztán nagy örömmel látta, hogy két buzaszem kicsirázott és felnőtt. Sternberg öröme csak az a körülmény csökkentette, hogy a kicsirázott két buzaszem pontosan olyan kalászosokat hozott, mint amilyenek az akkori időben Csehország buzaöldelein teremtek. Sternberg pedig azt remélte, hogy valami rendkívüli ősegyiptomi buza faját fog az érdekes kísérlettel felfedezni, amit 3000, vagy 4000 évvel ezelőtt az egyiptomiak termesztettek. A nagy port felvert esemény körül támadt viták egyszerűen, sőt komikusan fejeződtek be. Az történt ugyanis, hogy Sternberg régi kertészéje valami véleménykülönbség miatt kilépett állásából, s akkor derült ki a turpisság: Sternberg kertészéje örömet akart szerezni kenyéradó gazdájának s ezért két friss buzaszemet kevert a mumia sarkamrából származó buzaszemek közé!

Ilyenformán történhetett a Tut-anh-amon-féle borsó csirázása is, csak ebben az esetben már a sarkamrába rejtettek friss borsó szemeket. Több ízben beigazolódott az arab vezető mesterkedése, akik látva, hogy a gazdag amerikaiak és angolok mennyire érdeklődnek a mumiai sarkamrában talált magvak iránt, friss magvakat rejtettek oda s azokat jó pénzért eladták. Így történthetett aztán, hogy a sarkamrákhoz kukorica és tökmag szemek is előkerültek, tehát olyan növények magvai, amelyek Amerikából s nem az egyiptomi sarkamrákhoz hozzák s így a megfésztető mesterkedés egész nyilvánvaló lett.

Dr. G. Klug 1934-ben Prágában nagy gondossággal és pontos ellenőrzéssel végzett csiráztatási kísérleteket s egyiptomi, gall és perui sarkamrákból származó magvakkal. Ezek a kísérletek mind negatív eredménnyel jártak, ami természetesen is, hiszen a gabona csirázó képessége 4000 évvel ezelőtt sem lehetett más, mint ma. A gabonafajták csirázóképességének felső határa állag 10 évre felelő s csak egyes gyomnövények és hüvelyesek életképessége éri el a 100–150 évet. Tény az, hogy a Tut-anh-amon sarkamrájában talált gombatelepítések, amelyek a falakat borították, teljesen kiszáradt, régiesen elhalt állapotban voltak. A híres Tut-anh-amon leleteken mutatkozó elváltozásokat minden esetben a hőség és nedvesség okozták és sohasem valami növényi tevékenység, mint például a gombák romboló munkája. Az emberi hisztériáság azonban időnként elszórakozik a mumia buza csirázásának minden komoly alapot nélkülöző meséjével.

Jégből készült hűtőházak

Huszévi kísérleti munka eredményeként dolgozta ki M. M. Krilov, a Szovjet Hűtőipari Kutatóintézet munkatársa a jégből épített hűtőházak tervét, amelyek a természetes hideg felhasználásával építhetők fel.

1741-ben Erzsébet cárnő és udvaroncái "szórakoztatásra már épült jégház" Péterudron, de ez a tavasz beálltával el is olvadt.

Hogyan készül most a jégből épülő hűtőház?

A kijelölt területen a hűtőház részére megfelelő mély árkok ásának. Az árkok tetejét zsákkal lefedik, erre vizet peremeznek, amely a külső hőmérséklet hatására megfagy. Ezt a jeget addig "hiztatják", amíg vastagsága az 1–1,2 méterig nem éri. Az így kialakított jégházalát hőszigetelik; e célra tözeget vagy fűrészport alkalmaznak 70–80 cm vastagságban, arán ismét földdel takarnak be. Ily módon egész nyáron át természetes jégtároló áll rendelkezésre, amely gyümölcs és főleg húsfelek tárolására alkalmas.

A jégből épített hűtőházakról folyamatos javítással üzemben lehet tartani télen-nyáron, több

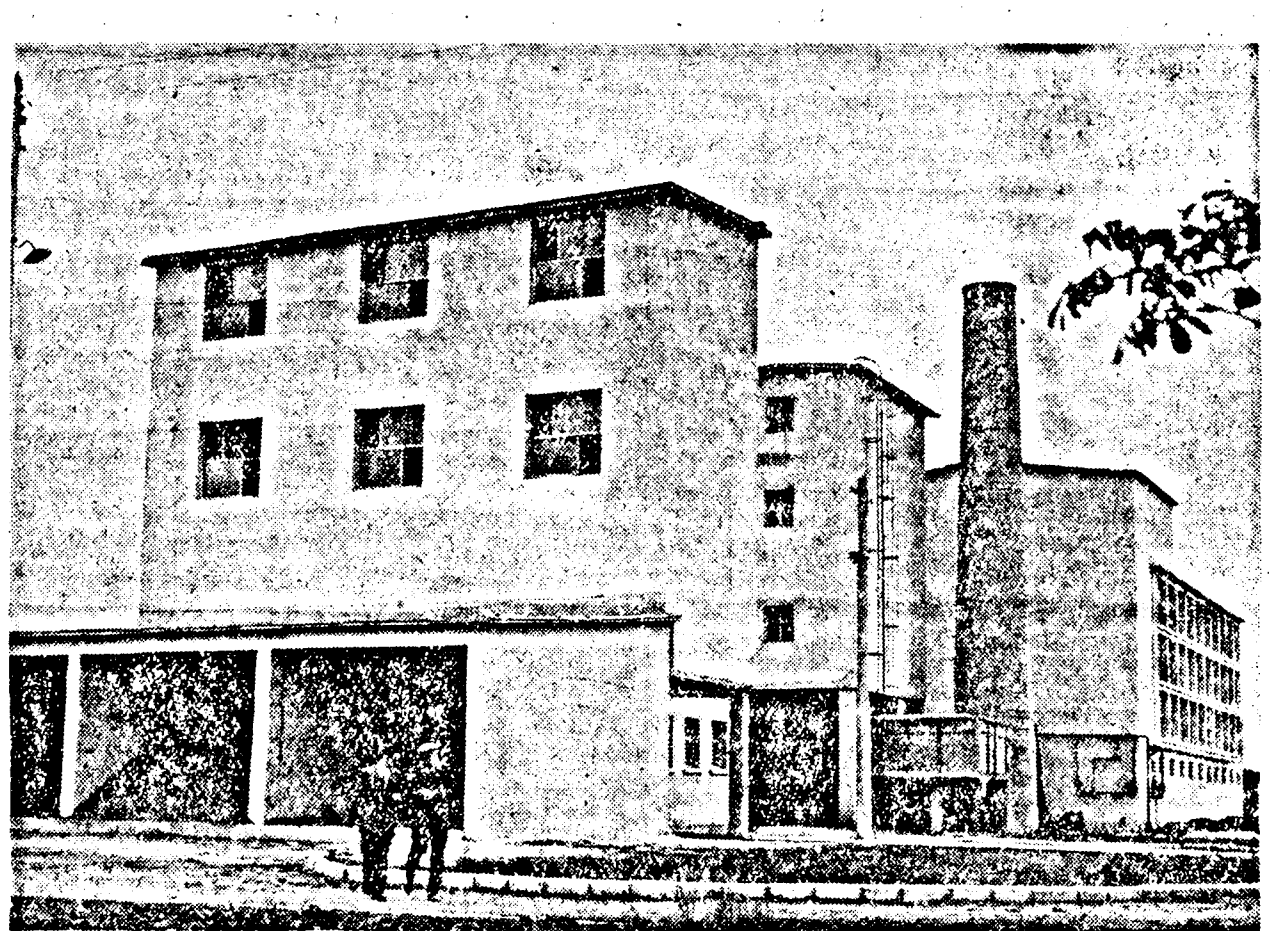
éven át is, ha télen utána fagyasztják a jégházat.

A jéghűtőházak belső szerkezete kamarendszerű: a 60 tonnás tároló 4, a 100 tonnás 6 és a 210 tonnás 12 kamrából áll. Felépítésük feltétele 1–1,5 hónapig tartó mínusz 5 C-jón alatti tartós hideg és bővebb vízellátás, mivel egy 100 tonna befogadóképességű tárolóhoz körülbelül 2350 köbméter jéget kell megfagyasztani.

Műve

Egyes megbetegedések akadályozzák a vese normális működését. Ez azt jelenti, hogy a vese nem tisztítja a vért a szervezetbe kerülő káros anyagoktól. Márpedig ez nélkülözhetetlen életfunkció, s így a betegség felépésekor valamilyen megoldást kell találni a vese póllására. Ennek érdekében a moszkvai sebészeti műszertudományos kutatóintézet művészt szerkesztett, amelyet bekapcsolnak a vérrendszerbe, s ellátja a vese funkcióit. Az új berendezés jelenleg klinikai kipróbálás alatt áll.

ÚJ GYÁR — ÚJ GYÁRTMÁNY

Buften nemrég új gyár épült. Külsője olyan, mint bármely más hasonló épület. Gyártmánya azonban annál nagyobb érdeklődésnek és keresetnek örvend. A gyár új betonanyagot termel, amelynek az eddig használt cemenettel szemben számos előnye van. Mindezekelőtt 30–40 századekkel könnyebb előjénél, lényegesen hamarabb szárad és könnyebben kezelhető.

Az új anyagból főleg épületelemeket és más alkatrészeket öntenek. Képünk a gyár egyik részlegéről készült.